

2/3 - 1940.

FRITT FOLK

107371

Mener biskop Berggrav at Norges ungdom skal fortsette den selvødeleggende og håbløse krig mot Tyskerne?

Det var mange som med forbau- selse hørte biskop Berggravs tale i Vår Frelsers kirke 1. pinsedag.

Man er her enda ikke helt for- trolig med politisk agitasjon fra prekestolen etter mønster av u-båt- presten Niemøller — selv om der de siste år er foregått megen ondsinnet politisk agitasjon i kri- stendommens navn.

Det er mulig at vi har misfor- stått biskopen, men isåfall er vi ikke alene om det. Det vilde der- for være av den aller største betyd- ning om biskopen kort og klart kunde svare på spørsmålet om det er hans mening at norske soldater skal fortsette den håbløse kamp som Frankrikes og Englands hjelpe- tropper i Norge. Det vilde være av den største interesse å få vite om biskopens sterke hyldest til «de gut- ter som drog avsted» — og i misfor- stått patriotisme fulgte den flyktede regjerings mobiliseringsordre — er å forstå som en indirekte opfordring til andre om å følge eksemplet.

Siste parole er visstnok at Sør- Norge skal «befries» fra Nord- Norge.

Intet land i Europa har forsømt sitt forsvar som Norge. Og allike- vel kommanderes og trues vergeløse norske soldater ut i en på forhånd tapt kamp mot verdens sterkeste hærmakt.

Tsjekkoslovakia var en av de best rustede småstater i Europa, og det hadde Frankrikes og Englands «ga- rant». Da den tyske hærmakt mar- sjerte inn — ikke for å erobre lan- det, men for å forhindre at det blev en utfallsport mot Tyskland, en «spydodd i Tysklands hjerte» som Lloyd George nylig uttrykte det — da blev der ikke ydet motstand mot de tyske hærmasser, fordi man

i en så ulik kamp.

Da det vel-rustede og vel forbe- redte Nederland kapitulerte etter fem dager, var begrunnelsen den, at den øverstkommanderende ikke kunde påta sig ansvaret for den unødige ofring av menneskeliv og eiendom, som en fortsatt kamp mot den veldige overmakt vilde bety.

Da tyskerne marsjerte inn i Dan- mark, resignerte man likeledes der. Etter hvad der fortelles uttalte den danske konge ved denne anledning at når de politiske ledere hadde ødelagt forsvaret, fikk de også ta følgene og opgi landet uten kamp. Hvorvidt uttalelsen er autentisk, tør vi ikke ha nogen formening om, men det var i et hvert fall den ene- ste riktige konsekvens av en lett- sindig og forblindet politikk.

Men hvad skjedde, og hvad skjer fremdeles her i Norge!

Istedenfor å følge Danmarks eksempel, utsteder den over hals og hode flyktende regjering en vill mo- biliseringsordre, og fra sine tilholds- steder «mangesteds i Norge» sen- der den ut den ene samvittighets- løse opfordring etter den annen gjennom forskjellige kringkastere — den lokker og truer de norske soldater, under uavlatelige løfter om den sig nærmende engelske hjelp, til en vanvittig og ulik kamp, uten tilstrekkelig med våben, uten ledelse, uten ammunisjon, uten mat, uten utstyr, uten transportmidler — en meningsløs ofring av menneske- liv. Ja — vi oplever det uhørte at til og med landets forsvarsmi- nister flykter ut av landet og gjennom London-kringkasteren his- ser de norske soldater til fortsatt kamp og til systematisk ødeleggelse

øverstkommanderende, Ruge, i god behold på engelsk krigsskib, opfor- drer de norske soldater til å fort- sette den selvmorderiske kamp, som vel skaper litt vanskelighet for ty- skerne, men som i første rekke ska- der oss selv, og ikke bringer oss et skritt videre med hensyn til gjenvinning av vår selvstendighet. Tvert- imot.

*

Er det stormannsgalskap eller hvad rir det norske folk når det lar sig drive med i dette spill?

Ja, vi treffer fremdeles «mo- dige» menn som går omkring og pra- ter om «å kaste ut» tyskerne — for- modentlig med nevene, og antyder at alle de andre «feigt» har over- gitt sig. Det er jo helt sinnssykt. Hvorfor kom ikke disse folks enorme forsvarsvilje frem i lyset mens det enda var tid til å bygge op vårt forsvar?

*

Til denne galskap er det altså at biskopens preken synes å appel- lere. Men det er som nevnt mulig at vi har misforstått. Det vil der- for være av stor betydning om bi- skopen kunde gi den norske almen- het et kort og klart svar på føl- gende:

1. Er det biskopens mening at de norske soldater skal fortsette kampen mot den tyske krigs- maskin?
2. Eller mener biskopen at krigen bør avblåses, og alle krefter set- tes inn i kampen for å gjenop- bygge landet og gjenvinne vår selvstendighet — ikke ved fort- satt ødeleggelse og ofring av menneskeliv — men ved posi- tivt arbeide?